

INSTITUT INTERUNIVERSITARI DE FILOLOGIA VALENCIANA

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

**Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al
context valencià**

**Guia docent de l'assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i
tradicional, cultura nacional i cultura de masses***

Professor: Vicent Pitarch i Almela

1. Dades inicials d'identificació

Nom de l'assignatura:	<i>Nivells de cultura: cultura popular i tradicional, cultura nacional i cultura de masses</i>
Caràcter:	Assignatura obligatòria
Màster:	Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacionjs al context valencià
Bloc troncal (primer any) o mòdul d'especialització (segon any):	Bloc troncal (primer any)
Institució:	Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Professor responsable i institució:	Vicent Pitarch i Almela, IIFV, Departament de Filologia i Cultures Europees, Facultat de Ciències Humanes i Socials, Universitat Jaume I, Av. Sos Baynat, s.n. 12071, Castelló de la Plana; tel. 964 729 957; a.e. vpitarch@fil.uji.es

2. Introducció a l'assignatura

Nom de l'assignatura:	<i>Nivells de cultura: cultura popular i tradicional, cultura nacional i cultura de masses</i>
Caràcter:	Assignatura obligatòria
Bloc:	Troncal (primer curs)
Professor responsable:	Vicent Pitarch i Almela

Des d'un enfocament de reflexió i debat a l'entorn del fenomen cultural, l'assignatura *Nivells de cultura: cultura mpopular i tradicional, cultura nacional i cultura de masses* es programa dins el bloc troncal del Màster d'Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al context valencià. A partir d'unes nocions teòriques bàsiques sobre la complexitat del concepte de cultura, l'assignatura es concentra en dos camps fonamentals: a) el procés des de la cultura tradicional a la cultura de masses i de la globalització digital, i b) la funció de la llengua en el fenomen cultural: la cultura oral, la llengua de l'estat-nació i la proposta africana de bastir una nova identitat cultural damunt la llengua de l'antiga colònia.

3. Volum de treball

Assignatura: 2 crèdits	
Assistència a classes teòriques	7
Assistència a classes pràctiques	6
Preparació classes teòriques	7
Preparació classes pràctiques	10
Preparació treballs classes teòriques	4

Preparació treballs classes pràctiques	6
Realització d'exàmens	2
Preparació d'exàmens	2
Assistència a tutories	3
Assistència a seminaris i activitats	3
TOTAL VOLUM DE TREBALL	50

4. Objectius generals

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional, cultura nacional i cultura de masses*

- 1) Afavorir la comprensió de la dinàmica que regeix el fenomen cultural, en general, i de la nova conjuntura que planteja el transvasament de cultures, producte dels moviments migratoris.
- 2) Conscienciar sobre les alternatives que presenta l'actual panorama mundial en el joc concret de cultures/llengües dominants/submergides.
- 3) Dissenyar projectes de recerca empírica dels fenòmens de contacte intercultural, preferentment dins en el context social valencià, amb mètodes descriptius i analítics diversos.

5. Continguts

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional, cultura nacional i cultura de masses*

Continguts descriptius, explicatius i argumentatius al voltant de fenòmens com els següents:

- la cultura tradicional i popular davant la cultura de masses,
- l'evolució de la ideologia romàntica respecte de la funció identificadora de la llengua,
- la diversitat cultural i la seua manifestació lingüística.

6. Destreses

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional, cultura nacional i cultura de masses*

Les destreses que pretenem aconseguir són:

- a) Saber integrar els coneixements etnolingüístics en un esquema conceptual més ampli, que connecte el saber lingüístic amb la reflexió sobre l'alteritat i al diàleg intercultural, i que amplie la capacitat d'ajustar-se a contextos multilingües, sobretot en situacions professionals.
- b) Resoldre les dificultats sorgides del contrast intercultural.
- c) Aplicar les categories analítiques de l'etnolingüística en contextos professionals de mediació intercultural, en particular en el disseny de programes de desenvolupament i integració de minories ètniques, grups culturals o col·lectius marginals.
- d) Poder exercir un lideratge eficaç en contextos professionals multilingües, substituint l'esquema vertical de valoració absoluta d'una llengua o d'una cultura per un esquema horitzontal d'anàlisi pragmàtica de les diferències i de cooperació integrada de tots els parlants.
- e) Ensinistrament en els recursos de la reelaboració didàctica i divulgativa de textos etnolingüístics.

7. Actituds i habilitats socials

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional, cultura nacional i cultura de masses*

Les actituds i habilitats socials que es potenciaran en aquesta assignatura són:

- a) Reforçament de l'autoestima personal i col·lectiva, a partir del coneixement científic dels fonaments lingüísticoculturals que regulen la conformació de l'individu i del grup en tots els nivells de la vida en societat.

b) Aprofundiment en els valors ètics i culturals del respecte, la tolerància i la reivindicació de l'alteritat com a garantia de supervivència, i fins i tot enriquiment, del grup cultural propi i com a defensa intrínseca de la diversitat humana quant a llengües i cultures.

c) Exercitació de la competència lingüística oral i escrita de nivell superior en la composició

1. de textos descriptius i explicatius que postren de manera objectiva la diversitat cultural, sobretot en l'àmbit social valencià; i
2. de textos argumentatius que mantinguen una posició crítica a favor d'iniciatives polítiques i socials de diàleg intercultural i en contra de les actituds xenòfobes, racistes i discriminatòries.

8. Temari

Assignatura: <i>Nivells de cultura: cultura popular i tradicional, cultura nacional i cultura de masses</i>		
	Tema	Hores presencials
1.	<p>1.RUDIMENTS D'ANTROPOLOGIA I ETNOLINGÜÍSTICA</p> <p>1.1. Cultura, llenguatge i comunicació.</p> <p>1.2. La complexitat del fenomen cultural. Cultura i nivells d'anàlisi cultural. Antropologia, etnografia, llenguatges no verbals i cultura virtual.</p> <p>1.3. Elements bàsics de la cultura popular i tradicional. La Recomanació de la UNESCO, de 1989.</p> <p>1.3. Per a una geografia de la diversitat cultural valenciana: factors d'anàlisi.</p> <p>1.4. La funció de la llengua catalana com a factor identitari.</p>	7

2.	<p>2. EL CATALÀ, ENTRE LA CULTURA NACIONAL I EL MULTICULTURALISME</p> <p>2.1. Contextos de la mundialització: hegemònies, corrents migratoris, ciberespai.</p> <p>2.2. La penetració de la tecnologia en l'àmbit de la cultura.</p> <p>2.3. La cultura de masses. La incidència de les avantguardes artístiques i de la "baixa cultura". L'experimentació en els llenguatges.</p> <p>2.4. El multiculturalisme com a alternativa a la "cultura nacional".</p>	6
----	---	---

9. Bibliografia i altres recursos

Bibliografia bàsica

- Anthropos*, 166/167 (1995) [Literatura Popular. Conceptos, argumentos y temas].
- CASTELLS, Manuel (1998), *La era de la informació*, v. 2: *El poder de la identitat*. Madrid: Alianza Editorial.
- GRAU, Jorge (2003), "El document etnogràfic individual generat en un projecte de recerca. Proposta de projecte", dins *Revista d'etnografia de Catalunya*, 23.
- HERNÁNDEZ, Carlos (1999), *Culturas y acción comunicativa. Introducción a la pragmática intercultural*. Barcelona: Octaedro.
- HOBBSBAWN, Eric; RANGER, Terence (ed.) (1988), *L'invent de la tradició*. Vic: Eumo Editorial.
- LLOPART, Dolors; PRAT, Joan; PRATS, Llorenç (ed.) (1985), *La cultura popular a debat*. Barcelona: Edirorial Alta Fulla.
- ORIOI, Carme (2002), *Introducció a l'etnopoètica: teoria i formes del folklore en la cultura catalana*. Valls: Cossetània.
- PIQUERAS, A. (ed.) (2006), *Mediterrània migrant: les migracions al País Valencià*. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I.
- PUJOL, Josep Ma. (1999), "Introducció a una història dels folklores", dins *La Cultura: Col·loquis de Vic III*. Barcelona: Universitat de Barcelona.
- RAMIS, Andreu (2002), *Cultura popular i nacionalisme*. Palma: Baltar.
- VILAR, Pierre & alii (1983), *Reflexions crítiques sobre la cultura catalana*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Bibliografia complementària

- BALTÀ, Pere & *alii* (1985), *La dinamització cultural a les àrees urbanes de nova creació*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- DURANTI, Alessandro (2000), *Antropología lingüística*. Madrid: Cambridge University Press.
- FUSTER, Joan (1972), *Babels i Babilònies*. Palma de Mallorca. Edirorial Moll.
- GENERALITAT DE CATALUNYA (2005), *Llengua i ús*, núm. 34 (especial de Llengua i Immigració).
- GIFREU, Josep & *alii* (1987), *2es reflexions crítiques sobre la cultura catalana*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- MESEGUER, Lluís (1991), *La crítica referencial*. Castelló de la Plana: Universitat Jaume I.
- MORANT, Ricard & Miquel PEÑARROYA (1995), *Llenguatge i cultura. Per a una ecologia lingüística*. València: Universitat de València.

Recursos electrònics

- <http://www.etnocat.org>
<http://www.diba.es/biblioteques/bibliotecaelectronica/>
<http://www.educaweb.com/esp/servicios/monografico/multiculturalidad/multiculturalidad.htm/>
[http://www.educaweb.com/esp/servicios/monografico/multiculturalidad/opinion4.asp./](http://www.educaweb.com/esp/servicios/monografico/multiculturalidad/opinion4.asp/)

10. Coneixements previs

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional, cultura nacional i cultura de masses*

- Coneixement del català formal, oral i escrit.
- Nocions molt genèriques de teoria de la cultura, models culturals i nivells d'anàlisi del fet cultural.

11. Metodologia

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional, cultura nacional i cultura de masses*

L'assignatura serà impartida mitjançant una metodologia activa, alternant les exposicions del professor amb la participació dels estudiants en el debat sobre els temes objecte d'estudi i en l'anàlisi pràctica de supòsits concrets.

Les 7 hores de **classe teòrica** es distribuïran en:

- presentació de bibliografia, repertoris i conceptes fonamentals,

- debat en grup dels materials treballats prèviament pels estudiants a partir de propostes del professor o d'iniciatives d'aquells.

Les 6 hores de **classe pràctica** seran dedicades a:

- anàlisi de textos publicats,
- elaboració de materials pels alumnes.

Les hores de **tutories individuals** es faran preferentment per correu electrònic i serviran per a guiar la preparació de classes teòriques i pràctiques.

Per al **seguiment de les classes** caldrà l'accés a la xarxa i a la pàgina de l'assignatura on l'estudiant trobarà els materials necessaris. Per a l'avaluació caldrà el seguiment de les classes de manera presencial o virtual.

Les 3 hores d'**activitats complementàries** implicaran la participació obligatòria en activitats vinculades amb aquesta matèria i amb altres de connexes. Aquestes activitats seran indicades oportunament.

12. Avaluació de l'aprenentatge

Assignatura: *Nivells de cultura: cultura popular i tradicional, cultura nacional i cultura de masses*

L'avaluació es farà a partir de:

- 1) Un treball que l'estudiant lliurarà obligatòriament en acabar les classes presencials (40% de la nota)
- 2) Un exercici escrit, teoricopràctic i de caràcter presencial, sobre un tema relacionat amb els continguts del programa (30%).
- 3) La realització, la presentació oral, si escau, i el lliurament de les activitats realitzades al llarg del curs (30%).

Si l'estudiant cursa l'assignatura en la modalitat presencial haurà d'assistir al 80% de les sessions. Per poder ser avaluat haurà de presentar tots els treballs indicats. En els casos en què no siga possible l'assistència a classe, els treballs s'hauran de fer a mans del professor a través del correu electrònic.